

y In Differt. de orig. Philistib.

z 2. Macc. 3. 9.

a Vide Ephorum apud Strab. lib. 10. pag. 331.

b Plato lib. 1. de Legibus Arist. lib. 2. Politic.

c Vide Plutarch. in Pyrrho.

d 1. Macc. 12. 21. Inventum in Scriptura de Spartiatis & Judais, quoniam sunt fratres &c. Joseph. Antiq. 1. 12. cap. 5.

raque Urbium, montium, & amnium hujus Insulae nomina Hebraicam sive Phoeniciam originem referunt; & Insulam Caphtor unde Amos 9. 7. Philisthaos accersit, ipsam esse Cretam alibi (y) demonstravimus. Saepè etiam ea, quae Hebraeis peculiariter habebantur, Palaestinis Philisthaeis tributa sunt; quorum gens Macchabaeorum aetate adeò obscuri nominis erat, ut facile contigisse poterit, ut Lacedaemones, qui in Aegyptum venerant (z), ubi originem Philisthaeorum poterant didicisse, eos populos cum Hebraeis eà aetate vicioris Judae Macchabaei inclitis confuderint. Dissidium vertebatur olim inter Cretenses, & Lacedaemones, utri ab alteris leges suas imitatione expressissent. Primum receptae legis honorem sibi vindicabant Lacedaemones; se verò authoribus accepisse Cretenses (a). Frustra tamen illi, cum Cretensium leges ad Lacedaemones derivatas constet; Lycurgus enim Spartanorum Legislator, post longiorem in Creta moram protractam, leges & politiam didicit, quam deinde suos edocuit [b]. Urbes quidem nonnullae Cretensium deductae à Lacedaemonia coloniis frequentabantur; sed numquid propterea Insula universa incolas legesque debet Lacedaemonibus, cum maximè apertissimè constet, Lycurgum multò quàm Legislatorem Cretensium recentiorum fuisse?

Sed in ea fuisse persuasione Lacedaemones, sat nobis in praesentia; fieri enim potuerat, ita semel persuasos illos, simulque reputantes Philisthaeos Cretensem originem referre, eosdemque Philisthaeos cum Judaeis praeposterè confundentes, communem se cum Judaeis patrem Abrahamum habere reputasse. Utriusque populi Leges, mores, & disciplina satis conveniebant. Ut quid igitur persuaderi hisce non potuisset Araxus Rex Lacedaemonum, quippe qui in Creta, quò venisse constat (c), Judaeos & Spartanos ad Cretensem originem spectare audierat, ut datis ad Judaeos literis sive certior eà de re fieri postularet, sive ut opinionem illam inter duos populos magis magisque foveret? Neque affirmandum mihi susciperem, Regem illum eorum, quae scriberet, firmam persuasionem teneri: verum cum ea sit hominum in rebus ejusmodi indoles, ut quae sibi maximè probantur faventque, in ea maximè inclinent; idem Rex opinionem illam promovit, nullo alio fultam argumento, quàm Scripto quodam, cujus nec titulum laudat, nec Authorem (d). Judaei verò in ea quam ad Spartanos pluribus post annis Jonathae gentis Principe dederunt, Epistola, narrant tantummodò, Oniam Summum Sacerdotem, missas à Lacedaemonibus Epistolas de cognatione & foedere utriusque gentis summo honore accepisse; se verò, quanquam alioqui nullius externae opis indigentes, utpote quibus Sacri Libri pro omnibus essent, committere tamen noluisse, quin missa legatione veteris amicitiae foedera innovarent. Tradit Herodotus lib. 1. cap. 105. veteres Insulae Cytherae incolas originem inde suam

repetisse, ubi Ascalon (urbs Philisthaeorum) sita erat. Porro Insula illa velut haereditaria Lacedaemonum habita, Spartanis Magistratibus parebat. E Cythera & Lacedaemonibus velut una eademque gens coaluerat; potuit ergo Cytheraeorum origo Lacedaemonibus deputari.

Hanc in epistola Jonathae sententiam, longè aliter interpretatus Josephus, in eum sensum verba exponit, quasi Judaei idè se nullius externi testimonii indigos dicerent, quippe qui hanc cum Judaeis & Spartiatis necessitudinem non aliunde discere expectarent, sed Librorum Sacrorum testimonio satis haberent exploratam. Suffragantur Josepho doctissimi plures Interpretes; nec monstri loco habendum est, Judaeos hanc Spartanorum ex Abrahamo originem cognitam sibi ex Libris Sacris credidisse. Semel enim constituto, quemadmodum & pluribus non indoctis Interpretibus creditum semus] Lacedaemones Idumaeam sive Arabicam originem referre, illud statim consequbatur, ex ipsis Scripturis utriusque populo eundem Abrahamum patrem probari.

Utumque tandem res habuerit sese, illud tamen constat, Scripturas Sacras, quae hodie in nostris manibus, eandem planè quae olim in manibus Judaeorum versabantur, nihil habere satis explorati de utriusque gentis necessitudine. An verò aliquid in eorum scriptis Lacedaemonibus suppeteret, cum nostrae aetate vetera illorum plura monumenta intercidissent, iudicium suspendendum est. Ipsi planè originem suam melius quàm ceteri omnes nosse debuerant; & cum de historiis ejusmodi agitur, equum est, ut singulorum populorum peculiaribus traditionibus deferatur. Id enim communis equitatis ratio postulat, ut nisi apertissima & invictissima obstitissent argumenta, de veteri possessione, in iis quae ad originem & affinitates spectant, populum sive familiam deturbare iniquum habeatur. Ipsi tanquam depositum historiaram & antiquitatum suarum fides commissa est.

Tanta alioqui est Judaeos inter & Lacedaemones rerum omnium affinitas, ut ex eodem ambos prognatos patre quisque facile persuaderetur; neque alii agere in eandem inducerentur sententiam, alii, inquam, quibus difficultatem illam sedulo discutere non vacat. Apud utrumque populum illè in dimensionibus agrorum leges servabantur, ut portiones equas ex equo obtinerent; interdictumque singulis, ne perpetuo jure sibi aliorum possessiones acquirerent. Haec servatae apud Hebraeos in mancipia leges, ut nemo ad perpetuam servitatem cogeretur. Libertatis suae equè studiosi erant Lacedaemones & Judaei; dos in connubiis nec apud Spartanos, nec apud Judaeos à puellis viro solvebatur. Commercia à Judaeis equè ac Lacedaemonibus aliena. Vita frugi, & Senes utriusque in honore; usus frequens balnearum, unctioinum, & studium in leges morisque sanctum & inviolabile. Haec simul omnia facile in eam persuasionem inclinant, utrol-

e Clearchus Philos. Aristot. Discip. apud Joseph. cont. Appian. l. 2.

utroque populus, qui iisdem moribus censuebantur, originem quoque habuisse communem. Judaeorum populus Philosophi Syriæ appellantur (e); & Lacedaemonum sapientia ac in leges religio per universam latè Græciam celebrabatur. Si quid igitur uterque populus in eam persuasionem, ut se fratres haberent, inclinasset, facile tantà morum utrinque consonantiâ inspectâ in illa sententiâ obfirmarentur. Rem totam sedulo discutiendi neutri fortè sibi negotium susceperunt; nec facile dictum ad literarum rigorem accipiendum voluerunt. Neque enim res illa sedulum & literale examen exposcit.

Honorius Augustodunensis autumave-

rat, Cecropem urbis Lacedaemonis auctorem fuisse (f). Porro hanc Cecropem scriptis in historia cum Moyse confusum d. Huetius animadvertit; ut proinde quae illius erant, huic facile tribuerentur. Sed haec omnia incerta sunt adeo & ambigua, ut certitudinis nihil, imò etiam veri nullam speciem huic necessitudini, de qua modò, addiderint. Quare optimum factum, si constitutam antea sententiam teneamus, nempe Judaeos inter & Spartanos necessitudinem rem esse incertam, nec ipsis quidem Judaeis Spartanisque tanquam certam aliquam exploratamque veritatem creditam.

f De Imag. Mund. l. 3.

DISSERTATIO

AN ARCA FOEDERIS TEMPLO restituta sit post captivitatem Babylonicam.

In toto semel Deum inter & Israelitas foedere, receptisque à Judaeis datis à Deo & lapideis tabulis inscriptis Legibus, nihil in tota Hebraeorum Religione magis sanctum, ac venerabile præ Arca, custodiendis Sacris illis Tabulis destinata. Hoc apertissimum habebant Dei ad curas populi sui vigilantis argumentum, ejus opis certissimum pignus, & consuetum Divinorum prodigiorum instrumentum; nec aliis oculis Arca suspiciebatur, quàm Divinitatis Symbolum, & veluti superæ illius Majestatis thronus. Locus illi destinatus in penetrabilis Sanctuarii; quæ sanè pars erat Templi maximè sacra, & inaccessibilis. Nunquam nisi velaminibus tecta aspicienda permittebatur, concessio semel tantum in anno Summo Sacerdoti in sacra adyta ingressu. Coram Arca foedus cum Domino innovabatur; nec oraculis à Deo excipiendis alius erat quàm juxta illam locus destinatus; ejus tandem praesentia satis habere se muniminis, ne à quoquam vinceretur, populus persuadebatur. Is ergo erat in Arcam Domini Judaeorum cultus, & religio, ut nihil sibi ad obsequium reliquum fecissent, solo excepto Divinitati peculiari cultu, & adoratione. Deus Sacerdotum criminibus irascens, sacram dignitatem obtinente Heli, ut in manus Philisthaeorum sacrum illud religionis depositum veniret, permisit. Philisthaei prodigiorum gloria, quam oculati testes inspexerant, perstriciti, simulque gravem in se manum Domini experti ad Israelitas Arcam illam miserunt; mansitque inde diutius in Caritarum; ex quo translata prius à Davide in regias sedes in Sion à se constructas, tandem fedes illi in Templo Salomonis constituta.

Disert. Calmet. Tom. 1.

Porro Rex Salomon cum omnia à Moyse in usum Tabernaculi fabricata instrumenta in majus augenda curasset, Arcam tantum reliquit intactam, sacram adeò rem neque corrumpere, neque violare ullà factâ innovatione audens. Mansit igitur in Templo eà veneratione, & religione culta, quam maximè deceret, usque ad postremos Regum Juda annos (a), qui omnibus ad impietatem laxatis habitis, id tandem commiserunt, ut loci sacri religio Idolorum erectione deturparetur. Quam abominationem non ferentes Sacerdotes, sublatam sacrum pignus è Templo aliò atque aliò suffurati sunt, quò avarissimum aequè ac impiissimum Principum furori subducerent. Josias restitui Sanctuario iussit, cavens insuper, ne deinceps per regiones transferenda, quod antea factum constabat (b), educeretur.

Tandem aliquanto ante captivitatem Babylonicam Jeremias Propheta, iussus à Domino (c), Arcam & Tabernaculum Foederis in eo monte detulit occultandam, è cuius vertice Moyses omnem haereditatis Domini subjectam oculis terram spectavit [d]. Huc autem Propheta non Arcam tantum & Tabernaculum, sed etiam Altare Thymiamatis contulit, omnibus in spelunca solerter deinde oclusa celatis. Comitabantur virum sanctum Sacerdotes, qui locum sibi notare volentes, ut rei memoria servaretur, conquestum nunquam reperere. Curiositatis illos arguit Jeremias, futurum denuncians, ut locus ignotus omnibus maneret, donec dispersum populum suum Dominus iterum congregare, & veniam pacemque rogantibus indulgere dignaretur.

Talmudistae, quibus historia illa improbatur, narrant (e), Salomonem cum à Prophetis quibusdam vaticinantibus au-

a Usque ad Regnum Achaz, sive Manasse.

b 2. Par. 35. 3. Ponite Arcam in Sanctuario Templi, nunquam enim eam ultra portabitis. c 2. Macc. 2. 4. 9. d Deut. 34. 1.

e Vide Galatin. de Arcan. l. 4. c. 9. Ge. nebr. Chronolog. l. 2. &c. RR. Juda, &c. Abraham in Daniel. Mai. mon. alias.